

Gemeente Houten
t.a.v. College van B&W
Via email

Datum: 15 oktober 2021

Betreft: door de Gemeente Houten aan de Werkgroep Cliëntenraad Werk en Inkomen (CRH) gevraagd advies met betrekking tot de Lokale Evaluatie Innovatieagenda HWT en Op Koers Houten 2021.

Met nadruk wil de Cliëntenraad aangeven met genoeg de verdieping van de innovatie-agenda gelezen te hebben. De nota zet een heel intensive werkwijze door de gemeente Houten neer.

De Cliëntenraad vindt een aantal elementen terug, die zij in de afgelopen periode geadviseerd heeft. De genoemde elementen die wij terugzien, zijn:

1. De ontwikkeling van een visie met prioriteiten en beleidsimpulsen.
2. Het daarna bezien welke prioriteiten uitgevoerd kunnen moeten worden binnen de financiële mogelijkheden.
De CRH ziet dat op deze wijze zowel de politiek als de inwoners via de overlegstructuur betrokken worden bij de uiteindelijke keuzes die gemaakt worden. De CRH is tevens verheugd te zien dat er in de nota lokale Evaluatie Innovatieagenda Houten niet primair uitgegaan wordt van de financiële kaders en daarbinnen naar mogelijkheden gezocht wordt (nulmetingen).
3. Ten aanzien van de inhoud en uitvoering worden naar de mening van de CRH in deze evaluatie belangrijke keuzes gemaakt zoals:
  - a. In het gehele stuk klinkt de leefwereld van mensen door.
  - b. Er wordt gekoerst op een individuele benadering.
  - c. Maatwerk wordt geboden aan de individuele situatie van betrokkene.
  - d. Er wordt gezocht naar een goede afstemming tussen de diverse mogelijkheden en instituties die knelpunten tot een oplossing moeten brengen (integraal werken).
  - e. Ondersteuning wordt dicht bij de burger houden.
  - f. Evaluatie wordt ingepland na afronding van een traject en nazorg.
4. Op pagina 8 onder hoofdstuk 2.2. wordt de leefwereld van mensen en de noodzakelijke begeleiding goed omschreven. De Cliëntenraad is verheugd dit in deze nota terug te lezen.

Aanvullende opmerkingen

- Ten aanzien van de leefwereld van de mensen: mensen zoeken vooral bestaanszekerheid. Dat is de afgelopen jaren steeds meer onder druk komen te staan (baanonzekerheid, inkomensonzekerheid, woononzekerheid). Mensen maken keuzes vanuit deze positie:
  - o Een uitkering is dan een bestaanszekerheid. Het vervolgens kiezen voor een onzekere baan met een vergelijkbaar inkomen kan deze bestaanszekerheid doorbreken. Hierdoor blijven mensen soms kiezen voor een uitkering in plaats van onzekere baan.

- Het kiezen voor persoonlijke rijkdom of maatschappelijke verantwoordelijkheid met een sober bestaan is ook z'n keuze.
  - Ook persoonlijke omstandigheden en opvoeding in welke vorm dan ook hebben invloed op deze keuze. Al deze elementen bepalen mee hoe mensen zich opstellen bij het maken van keuzes. De leefwereld is dan ook meer dan de simpele keuze voor werk of vrijwilligersactiviteiten. In de uitwerking van de notitie kan teruggelezen worden dat met deze persoonlijke afwegingen rekening gehouden wordt, en niet alleen uitgegaan van eenduidig gewenst gedrag van betrokkene (pagina 3).
-
- Ook wordt op pagina 3 gezocht naar laagdrempelige projecten waarin mensen zich kunnen ontwikkelen. De CRH vraagt zich af of ook deels aangehaakt zou kunnen worden aan de structuur van beschut werken en verzoekt de gemeente Houten hierover bovenregionaal beleid te ontwikkelen¹.
  - Op pagina 7 wordt aangegeven dat "veel aandacht is voor de achterliggende mensvisie, gespreksvoering, de interactie tussen de professionals en mensen in de bijstand en de veranderende rol van werk en inkomen in het sociale domein". Voor de CRH is het niet duidelijk hoe dit opgepakt gaat worden door de gemeente en vindt het wenselijk dat dit zo snel mogelijk uitgewerkt wordt.
  - De CRH adviseert het beleid te richten op het verwerven van duurzaam ('lonend') en regulier werk met voorwaarden, die niet onder het bestaansniveau liggen. De CRH geeft de verwachting aan, dat het hierbij niet moet gaan om de schadelastbeperking van de samenleving, maar om het welbevinden en positieverbetering van de burger².
  - De CRH ziet in de nota dat de samenwerking op het sociale domein verbeteringen bereikt zijn. De CRH is van mening dat hier nog een aantal extra slagen te maken zijn, zodat de betrokken burger dit echt gaat merken. Aangegeven wordt dat vier op de vijf kandidaten een gedeelde kandidaat is tussen de verschillende uitvoeringsorganisaties. De keuze voor samenwerking tussen de verschillende regionale scenario's en samenwerking zowel binnen de gemeente als regionaal en bovenregionaal speelt hierin naar de mening van de CRH een essentiële rol. De CRH adviseert te komen tot een heldere structuur en beleidsafstemming met een eenduidige regievoering in de gehele (brede) kolom.
  - De CRH adviseert een duidelijke scheiding te blijven houden tussen betaald werk en vrijwilligersactiviteiten. Met name vanuit het armoedebelief moet inkomenszekerheid centraal staan. Pas als werken niet lukt, kan de focus gelegd worden op vrijwilligersactiviteiten.

---

¹ Deels zou dit aangehaakt kunnen worden aan de structuur van beschut werken. Diverse werksoorten moeten de interesse en vaardigheden van mensen duidelijk maken en het in ere herstellen van de test- en trainingscentra is een mogelijkheid om mensen concreet te testen wat hun vaardigheden en mogelijkheden zijn op de arbeidsmarkt en daarna te trainen om extra noodzakelijke vaardigheden te ontwikkelen of te activeren

² Het beleid zou gericht moeten zijn op het verwerven van duurzaam en regulier werk. Geen werk dat voorwaarden kent die onder het bestaansniveau liggen. Het gaat niet om de schadelastbeperking van de samenleving maar om het welbevinden en positieverbetering van de burger. Ten aanzien van de arbeidsmarkt is er een beweging die de bodem opzoekt in de arbeidsvoorwaarden. De overheid moet zich daarvan bewust zijn en dit **niet** extra bevorderen met haar ondersteuningsprogramma voor haar burgers.

- De CRH is verheugd te lezen (op pagina 19), dat de gemeente Houten onderschrijft dat mensen in probleemsituaties ondersteuning krijgen bij het in kaart brengen van hun situatie, het zoeken naar oplossingen en het krijgen van begeleiding bij het doen van aanvragen. De CRH adviseert om deze integrale aanpak door middel van een (1) plan en een (1) ondersteuner per gezin te laten gebeuren. De CRH adviseert tevens om deze aanpak nog duidelijker te omschrijven in de nota daar waar het gaat om bij te dragen aan oplossingen voor gezinnen uit sociaal zwakke milieus.
- De CRH is verheugd over het wekelijks overleg met alle betrokkenen rond een individueel probleem om oplossingen te vinden, leren en evalueren als uitgangspunt te nemen.³
- Ten aanzien van de armoedeproblematiek adviseert de CRH bij generatie-, overschrijdende armoede en kinderarmoede de ondersteuning niet pas plaats te laten vinden vanaf de leeftijd van 16 jaar, maar eerder, zodat ook jongere kinderen daar profijt van hebben.
- De CRH merkt op bij de indeling van categorieën, zoals in de nota gebruikt is, er rekening mee te houden dat er overlap is tussen deze categorieën en raadt aan geen stringente indeling te hanteren bij twijfelsituaties betreffende de indeling.
- Ten aanzien van de 'niet-willers' wil de CRH terughoudend zijn. Enerzijds is de intensiteit van een handhavingsbeleid afhankelijk van de kosten en of die opwegen tegen de "opbrengsten". Anderzijds zijn vaak de persoonlijke omstandigheden en ervaringen van betrokkene leidend om terughoudend te zijn met het deelnemen aan een traject.
Ten aanzien van aantoonbaar misbruik ligt dit natuurlijk anders.
- De CRH is van mening dat zoveel mogelijk gebruik gemaakt moet worden van de reguliere onderwijsinfrastructuur, zowel voor taal als werk gerelateerde scholing. De CRH adviseert voor taalcursussen onderscheid te maken tussen scholing die ten doel heeft om maatschappelijk te kunnen participeren en scholing voor de "werkvloer".
- De CRH constateert dat er fors wordt ingezet op mensen met een grote achterstand op de arbeidsmarkt en maatschappelijke problemen. In de nota blijft, behalve de omschrijving van de doelgroep, een uitgewerkte visie ten aanzien van de baangarantieregeling en beschut werken buiten beschouwing. We zien dan ook graag deze aanvulling tegemoet. Op pagina 14 wordt wel ingegaan op mensen met een arbeidsbeperking die afhankelijk zijn van de baangarantieregeling of beschut werken. De verwachting wordt uitgesproken dat deze groep met 25 á 30 mensen per jaar zal groeien. De CRH heeft de behoefte geïnformeerd te worden over het aantal mensen in deze groep, welke kwalificaties deze mensen hebben en hoeveel mensen er op welke wachtlijst staan voor uitstroom naar begeleid werken.
- De CRH is van mening dat in de nota hetgeen geschreven is met betrekking tot de 'baanafpraak' onvoldoende uitgewerkt is. De CRH adviseert de gemeente Houten zich aan te sluiten bij de gemeenschappelijke regelingen om zo meer invloed op de uitvoering ten aanzien van beschut werk uit te kunnen oefenen⁴.

---

³ Een aanspreekpunt (loket) is voor mensen in probleemsituaties gewenst. Zij moeten daarin ondersteuning krijgen bij het in kaart brengen van de probleemsituatie, oplossingen zoeken en begeleiding krijgen bij aanvragen. Dit gaat om het hele brede terrein van participatie en zorg. Op pagina 19 wordt aangegeven dat deze ondersteuning onderschreven wordt.

⁴ Het gaat om de baangarantieregeling en beschut werk. De baangarantieregeling loopt via het UWV (indicatiestelling en loonwaardebepaling) en de Utrechtse WerktTafel en beschut werk via het UWV (indicatiestelling) en een beschutte werkplaats. Beschutte werkplaatsen zijn collectieve werkplaatsen met intensive begeleiding buiten de reguliere arbeidsmarkt en soms binnen de reguliere arbeidsmarkt als een aparte beschutte afdeling binnen een bedrijf. Duidelijk is dat individuele begeleiding binnen de beschutte werksfeer te kostbaar is. In eerdere adviezen hebben zowel de Cliëntenraad Houten als de Cliëntenraad WIL geadviseerd ten aanzien van de baangarantieregeling en beschut werken.

**Adviesraad
Sociaal Domein
Houten**

- De CRH constateert dat de notitie een heel intensive werkwijze weergeeft. Bovenstaande punten van de Cliëntenraad zullen deze nog versterken. Aangegeven wordt dat op deze wijze ongeveer 20 mensen op jaarbasis (binnen de financiële kaders) ondersteund kunnen worden. De vraag ligt voor of dit niet meer mensen zouden moeten worden. Het zou inzichtelijker zijn als de vraag hoeveel mensen verschillende vormen van ondersteuning krijgen, beantwoord kan worden en wie binnen de “keten” (HWT, WIL, UWT, UWV) aan welke vraag kan voorzien. Naar de mening van de CRH, zal het gericht inzetten van de gezamenlijke (financiële) middelen de mogelijkheden en het beleid versterken.

De Cliëntenraad Werk en Inkomen Houten ziet met enthousiasme uit naar de gezamenlijke uitwerking van deze nota.

Met vriendelijke groet,
Ellen Rutgers, voorzitter
Stephanie Schoenmakers, vice-voorzitter/secretaris